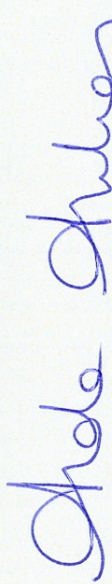

Ertan Kuşçu

has completed an oral presentation at
The 4th International Language, Culture & Literature Symposium
held in Antalya, Turkey on the days of
May 17-18, 2018.

We cordially thank him for his contribution to our field with his insight and
knowledge.

Prof. Dr. Arda ARIKAN
Chair

ISBN: 978-605-84052-5-7

4th Language, Culture & Literature Symposium

May 17-18, 2018

Akdeniz University

Faculty of Letters

Department of English Language & Literature

e-Proceedings

Editors

Arda Arikan

Serhat Cem Bilgin

In loving memory of İmran Kandemir

Antalya
2018

İÇİNDEKİLER

Edmund Burke’de Yüce ve *Jouissance*: Lacancı Bir Okuma (1-7)

Nurten Birlik & Burak Yiğit

Pagandan Hıristiyanlığa Sigma (At Nalı) Formlu Yemek Masaları (8-14)

Ayşe Aydın

Ekim Devrimi’nin Türk Eğlence ve Kültür Hayatı Üzerindeki Etkisi: Göçmen Ruslar (15-21)

Hilal Karavar Öz

Kültürel Okuryazarlık Becerisinin Türkçe Öğretim Süreci İle İlişkilendirilmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri (22-32)

Mazhar Bal

Penelope Fitzgerald: A “Triumph Over Old Age” (33-46)

Yeşim Sultan Akbay

Confrontation of Masculinities in David Mamet’s *Glengarry Glen Ross* (47-59)

Aslı Taşer

Prospective English Teachers’ Evaluation of an ELT BA Program in Terms of Content (60-70)

Hülya Küçüköğlü

Rodolphe Kreutzer 42 Metodundan Seçilmiş Etütlerin Teknik Analizi ve Keman Eğitimine Katkıları (71-75)

Ezgi Gönlüm Yalçın

Dil ve Kültürün Bir Yorumu Olarak Sinema: Yücel Çakmaklı’nın *Minyeli Abdullah* Filmi Örneğinde (76-90)

Rıfat Atay, Orhan Gürsu & Merve Kesenci

A Woman against Patriarchy in the Victorian Age and the Yellow Wallpaper (91-96)

Aysem Öktem

Principles of Automatic Dictionary Compiling in Expert Tutoring Systems (97-106)

Aynur Alizadeh Aynur & Zarifa Guliyeva

Uluslar Arası Uyuşmazlıklarda Liderliğin Etkinliği (Kıbrıs Örneğinde Değerlendirme) (108-128)

Bayram Küçüköğlü

Yaylacılık Kültürünün Batı Toroslardaki İzleri (129-139)

Cemali Sarı

Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Yaylı Çalgılar Anasanat Dalı’nda Okutulan Oda Müziği Dersinin Çalgı Eğitimine Katkısı (140-146)

Emel Asuman Önen

Leylâ ve Mecnûn ile Romeo ve Juliet’de Geçen Ortak İmler (147-160)

Emel Nalçacıgil Çopur

Antalya’nın Elmalı İlçesinin Köylerinde Kullanılan Tarım Alet İsimleri (161-186)

Emine Atmaca

Yeni Teknolojilerin Dil Becerilerinin Öğretimine Yansımaları (187-201)

Erdiñç Aslan & Ertan Kuşçu

Suzuki Metodunun Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Yaylı Çalgılar Anasanat Dalı Öğretim Programında Kullanımı (202-211)

Ezgi Nihan Uzunonat

Between Weariness and Pullulation: Through a Borges Machine (212-218)

Hakan Atay

Fulcrum and Dint: Little Dots on the Map of Surrealism (219-226)
Hivren Demir Atay

Literature in Language Classrooms: A Sample Application of a Novel *Frindle* (227-240)
Hülya Küçükoglu

An Investigation of Politeness Theory and the Speech Act of Request (241-250)
İlknur Savaşkan & Arzu Sevinç

Etnofotografi: Etnografik Araştırmada Fotoğrafın Çok Yönlü Kullanımı (251-258)
M. Muhtar Kutlu

“Halk Şifacıları”: Kültürlerarası bir Karşılaştırma (259-266)
Melike Kaplan

A Multi-lingual Island in the Middle Ages: Cyprus of the Lusignan Dynasty (267-283)
Özge Bozkurtoğlu Özcan

İki Yerli Savaş/çı Dansı: Haka (Yeni Zelanda) ve Hula (Hawaii) (284-294)
Pınar Kasapoğlu Akyol

Afganistan Türklerinin Toplum Dilbilimsel Yapısı (295-305)
Savaş Şahin

Mevlevilikte Semâ Törenleri ve Günümüzdeki Semâ Gösterileri Arasındaki Uygulama Farkları (306-314)
Seda Bakır

Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Temsil Yoluyla "Batıl İnanç" Kavramını Algılayışı (315-328)
Seyran Efilti Atay

Medya Endüstrisi (329-336)
Sibel Hoştut

Ortaokul 8. Sınıf Öğrencilerinin Fiilimsi Kullanımları Üzerine bir İnceleme (337-348)
Yusuf Tepeli & Fevzi Can Yıldız

5. Sınıf Türkçe Yazılı Öğretim Materyallerinde Yer Alan Metinlerin Söz Varlığı Bağlamında İncelenmesi (349-362)
Yusuf Tepeli & Habibe Tuğçe Taş

Yeni Teknolojilerin Dil Becerilerinin Öğretimine Yansımaları

Erdiñç ASLAN, Marmara Üniversitesi
e-mail: erdinc.aslan@marmara.edu.tr

Ertan KUŞÇU, Pamukkale Üniversitesi
e-mail: ertan_milas@hotmail.com

Özet: Dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerileri, dil öğretiminin bireylere kazandırmayı hedeflediği temel becerilerdir. Bu becerilerin öğretiminde geçmişten günümüze kadar farklı yöntem ve teknikler kullanılmıştır. Bu yöntem ve tekniklerin uygulanmasında birçok farklı araç ve gereçten yararlanılmış, teknolojinin sunduğu imkânlarla başvurulmuştur. Son yıllarda gelişen teknoloji ile birlikte özellikle bilgisayarlar, tabletler ve akıllı telefonlar, öğretim ortamlarına büyük bir zenginlik ve çeşitlilik kazandırarak dil öğretimi açısından vazgeçilmez başvuru kaynağı haline gelmişlerdir. Bu çalışmada yeni teknolojilerin temel dil becerilerinin öğretimi için sunduğu olanakların neler olduğu ve bu teknolojilerin bu alana hangi katkıları yapabileceği konusu ele alınmaktadır. Buradan elde edilen bilgilerle hem yeni teknolojilerden dil becerilerinin öğretiminde daha etkin bir şekilde yararlanılmasına hem de geleceğin öğretmen adaylarının daha donanımlı ve daha nitelikli yetiştirilmesine katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Yeni Teknolojiler, Dil Öğretimi, Dil Becerileri, Bilgisayar, Akıllı Telefon

Reflections of New Technologies on the Teaching of Language Skills

Abstract: Listening, speaking, reading and writing skills are the basic skills that language teaching aims to have students acquire. Different methods and techniques have been used to teach these skills from the past to the present. Many different tools and devices have been utilized in the application of these methods and techniques, and the opportunities provided by technology have been applied. In recent years with the advent of technology, computers, tablets and smart phones have particularly become an indispensable source of language teaching, bringing enormous wealth and diversity to teaching environments. This study examines the possibilities offered by new technologies for teaching basic language skills and what contributions these technologies can make to this field. It is aimed to make use of the information obtained from this new technology more effectively in the teaching of language skills as well as contributing to the training of future prospective teachers more equipped and more qualified.

Keywords: New Technologies, Language Teaching, Language Skills, Computer, Smart Phone

Giriş

Dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerileri, dil öğretiminin bireylere kazandırmayı hedeflediği temel becerilerdir. Bu becerilerin öğretiminde geçmişten günümüze kadar farklı yöntem ve teknikler kullanılmıştır. Bu yöntem ve tekniklerin uygulanmasında birçok farklı araç ve gereçten yararlanılmış, teknolojinin sunduğu olanaklara başvurulmuştur. Son yıllarda gelişen teknoloji ile birlikte özellikle bilgisayarlar, tabletler ve akıllı telefonlar dil öğretimi açısından vazgeçilmez kaynaklar haline gelmişlerdir. Kâğıt ve kalemin yerini klavye ve ekran almış hatta bunun da ötesine geçilerek ses tanıma ve algılama sistemleri sayesinde klavyeye dokunarak yazmak yerine konuşarak yazı yazma imkânı doğmuştur. Böylece bilgisayarlar, tabletler ve akıllı telefonlarla sözlü olarak iletişim kurma, komut verme ve onları yönetme ve yönlendirme gibi olanaklar ortaya çıkmıştır.

Yeni teknolojiler dediğimizde bilgisayar, tablet, akıllı telefon gibi araçlar ve bu araçlarla kullanılan İnternet, e-posta, sosyal medya gibi uygulamalar, donanım, yazılım gibi içerikler akla gelmektedir. Özellikle İnternet'in yaygınlaşmasıyla birlikte son 20 yılda bilgi ve iletişim teknolojilerinde büyük ilerlemeler oldu. İnternetle birlikte bilgisayarlar adeta yeniden hayat bulurken tabletler ve akıllı telefonlarla birçok yazılım ve uygulama hayatımızın vazgeçilmez bir parçası haline geldi. Sosyal ağların yaygınlaşması hayatımızda birçok ciddi değişiklikler meydana getirdi. Şüphesiz ki bu değişimlerden etkilenen alanlardan biri de yabancı dil öğretim alanıdır. Zira bütün bu teknolojiler, ülkeler arasında sınırları ortadan kaldırarak toplumları birbirine yakınlaştırmış, bunun sonucunda insanların birbirlerini tanıma ve keşfetme arzusu ortaya çıkmıştır. Bu durum hiç kuşku yok ki yabancı dil öğrenmeye olan ilgiyi de artırmıştır. Ayrıca yeni teknolojiler, yabancı dil öğretimi alanının kazandırmayı hedeflediği temel becerileri geliştirecek içerikler sunarak bu alana büyük bir zenginlik kazandırmıştır.

Bunlarla birlikte ses, yazı ve görüntünün aynı anda kullanıldığı çoklu ortam (multimedya) unsurlarını içeren teknolojiler, öğrenme için üst düzeyde etkileşimli ortamlar oluşturarak yabancı dil öğretiminde bireylere kazandırılmak istenen becerilerin etkin bir şekilde geliştirilmesinde vazgeçilmez bir başvuru kaynağı olmuştur. Nitekim görsel ve işitsel içerikler birden fazla duyu organını harekete geçirerek etkili öğrenmeler gerçekleştirmesine olanak sağlamaktadır. Yalın (2010: 20), “öğrenme işlemine katılan duyu organlarımızın sayısı ne kadar fazla ise o kadar iyi öğrenir ve o kadar geç unuturuz” diyerek bunun önemine vurgu yapmaktadır.

Sosyal ağlarla birlikte etkileşim kavramı daha da önem kazanmış ve öğrenme ortamları çeşitlenerek çok boyutlu bir hal almıştır. Özellikle bu ortamların akıllı telefon ve tablet gibi mobil araçlarla birlikte kullanılması, yer ve mekân sınırlaması olmadan öğrenme-öğretme imkânını ortaya çıkarmıştır. Ayrıca bireyler klasik medyada kendilerine sunulan içeriklerin pasif alıcıları durumunda iken sosyal medya sayesinde resim, müzik, animasyon, video gibi içerikler yayınlayarak etkin duruma geçmiştir. Şüphesiz ki bütün bu olanaklar, dil öğretiminin hedeflediği temel becerilerin öğretilmesi için yeni kaynaklar, yeni fırsatlar anlamına gelmektedir.

Bange, (2005) dil öğreniminin “bilişsel ve etkileşimsel” olmak üzere iki ilke üzerine dayandığını ileri sürmektedir. Bilişsel ilke bireysel niteliklidir ve hafıza, muhakeme, algı gibi bileşenleri öğrenmede etkindir. Etkileşimsel ilke ise sosyal koşullarla ilgili ve kolektif niteliklidir. (akt. Bozavlı, 2017: 348). Yeni teknolojiler, her öğrencinin ilgi ve ihtiyacına, beklentilerine ve öğrenme özelliklerine göre içerikler sunabilmektedir. Bu sayede öğrenci bireyselleştirilmiş bir ortamda kendi seviyesine ve hızına göre ilerleyebilmektedir. Bu süreç dil öğreniminin bilişsel ilkesi üzerine dayandırılabilir. Ayrıca öğrenciler, yeni teknolojilerden yararlanarak bireysel olarak çalışabilecekleri gibi karşılıklı veya grup olarak çalışma olanağına da sahiptirler. Öğrendikleri dili anadil olarak konuşan insanlarla çevrimiçi veya çevrimdışı yazılı ve sözlü olarak iletişim kurabilmekte, temel dil becerilerini geliştirebilmektedir. Bu süreci ise etkileşimsel ilke üzerine dayandırabiliriz.

Yeni teknolojilerin sunduğu olanaklar karşısında kitap, defter, kara tahta gibi klasik ders araç gereçleri yetersiz kalırken yeni teknolojilere başvurmak zorunluluk haline gelmiştir. Yeni teknolojiler üzerine yapılacak araştırmaların hem bu teknolojilerden daha etkin bir şekilde yararlanılmasına hem de geleceğin öğretmen adaylarının daha donanımlı ve daha nitelikli yetiştirilmesine katkı sağlayacaktır. Nitekim bu çalışmada yeni teknolojilerin temel dil becerilerinin öğretimi için sunduğu olanakların neler olduğu ve yeni teknolojilerin bu alana hangi katkıları yapabileceği konusu ele alınmaktadır.

2. Yabancı Dil Öğretiminde Temel Dil Becerileri

Yukarıda belirttiğimiz temel dil becerilerinden dinleme ve okuma “anlama”, konuşma ve yazma da “anlatma” becerisi olarak kabul edilmektedir. Bu becerilerden dinleme becerisi, birçok bilim insanı tarafından geliştirilmesi en zor beceri olarak kabul edilmektedir. Bununla birlikte dil becerileri arasında en önemlisi olarak düşünülmektedir (Barın, 2002: 17-18). Zira yeni bir dil öğrenmede dinleme; konuşma, okuma ve yazma becerisinin gelişimine

kaynaklık etmekte ve bu nedenle ikinci veya yabancı dil öğretimi üzerine yapılan çalışmalarda hedef dilin öğretiminin gerçekleşmesi dinleme becerisinin gelişimiyle ilişkilendirilmektedir (Melanlioğlu, 2015: 391). Bununla birlikte dil becerilerinin birbirleriyle ilişkili olması ve bir bütün içerisinde gelişmesinden dolayı bu beceriler arasında olumlu bir ilişki olduğunu söylemek mümkündür (Yılmaz ve Babacan, 2015:907). Dinleme becerisinin kazandırılmasına yönelik etkinlikler üç aşamaya ayrılmaktadır. Bunlar; dinleme öncesi, dinleme anı ve dinleme sonrası etkinliklerdir. Birbirinden kopuk olmayan fakat birbirini tamamlayan bu etkinlikler dinleme etkinliğinin bir bütün olarak daha verimli olmasını sağlamaktadır. Geçmişte televizyon, radyo, video gibi araçların tek yönlü yayınlarından pasif alıcı olarak yararlanılırken günümüzde yeni teknolojilerin sunduğu olanaklarla dinleme, bir iletişim süreci olarak devam etmektedir. Zira araştırmacılar dinlemenin bir iletişim süreci olduğunu, insanlar arasında kurulan bir anlam köprüsü vazifesi gördüğünü ve bilgilerin karşılıklı olarak bir bireyden diğerine aktarılması olarak değerlendirmektedirler. İletişim sorunlarının temelinde ise yanlış ve eksik anlamaların olduğunu, dinleme eğitiminden geçmemiş veya bu alışkanlığı edinmemiş bireylerin, anlamakta ve anlatmakta çeşitli sorunlar yaşadıklarını, bu durumun ise sağlıklı bir iletişim ortamının oluşmasını engellediğini ifade etmektedirler (Özbay ve Çetin, 2011: 158).

Başka bir dil becerisi olan okuma becerisi, dinleme gibi anlama becerisi olarak kabul edilmektedir. Bir metinden anlam çıkarma, onu yorumlama olarak tanımlanan okuma becerisinin gerçekleşmesi için yazılı bir metnin bulunması ve bu metnin görsel veya kinestetik yolla girdiye dönüşmesi gerekmektedir. Zira okuma becerisinin görsel yolla yapıldığı akla gelmekte oysa görme engellilerin de Braille alfabesini kullanarak elleriyle okumayı gerçekleştirdikleri dikkate alınmalıdır (Razı, 2007: 15). Yabancı dil öğretiminde öğrencilerde belli okuma becerilerinin geliştirilmeye çalışıldığını belirten Demirel (1999: 134), bu becerileri şöyle sıralamaktadır:

- Başlığı verilmiş bir metnin konusunu kestirme
- Okunan metne uygun başlık önerme
- Okuma parçasında geçen bilinmeyen sözcüklerin anlamını kestirme
- Okunan metin hakkında genel bir bilgi sahibi olma
- Okunan metin hakkında ayrıntılı bilgiyi edinme
- Okunan metnin ana fikrini ve yardımcı fikirlerini bulma
- Okunan metinle ilgili bilgileri transfer etme
- Okunan metnin özetini çıkarma

Okuma becerisinin geliştirilmesi için gerçekleştirilen etkinlikler amaca yöneliktir. Er (2005: 216), amacın *anlamak* olduğunu belirterek bunu şöyle açıklamaktadır: “Okuma içerikten bağımsız becerilerden oluşmaz. Okuma öğretimin temel hedefi sembolik sistem içinde şifreleme ve şifre çözmeyi öğretmek, öğrencileri gördükleri sözcükleri çözebilir hale getirmek olmamalıdır. Okuma hem bilgi birikimi hem de mekanik beceriler gerektirir. Okuyucu, metnin anlamına varabilmek için bir yandan bilgi birikiminden yararlanabilmeli, okudukları ile önceden bildikleri arasındaki bağlantıları kurabilmeli bir yandan da anlamı oluşturması için gerekli olan bilişsel stratejileri yerinde ve doğru olarak kullanabilmelidir.”

Konuşma becerisi dil öğretiminde geliştirilmesi zor becerilerden biridir. Yabancı dil öğretiminin temel hedeflerinden biri öğrencilere öğrendikleri dili akıcı ve anlaşılabilir bir şekilde konuşmalarını sağlamaktır. Aksan (2016: 17) dili, sözlü ve yazılı olarak iletişimde kullandığımız, doğduğumuzda hazır bularak edinmeye başladığımız, doğrudan doğruya insana özgü, çok güçlü, büyümlü bir düzen, düşünme ve düşünöleni aktarma dizgesi olarak tanımlamaktadır. Buradan hareketle diyebiliriz ki dil öğrenmek, sözlü ve yazılı iletişim kurma becerisi kazanmaktır. Şüphesiz ki öğrenilen dilde akıcı ve anlaşılabilir bir şekilde konuşmak sağlıklı iletişim kurabilmenin temel koşullardan biridir. Bununla birlikte konuşma becerisi insanlar arasında iletişim kurmada daha sık ve daha yaygın kullanılmaktadır. Nalınclı (2000:130), günümüzün %50 ile %80’lik bölümünün iletişim kurarak geçtiğini; iletişim kurma zamanımızın ortalama %45’ini dinleyerek %30’unu konuşarak, %16’sını okuyarak %9’unu ise yazarak geçirdiğimizi belirtmektedir. Konuşma olmadan dinlemenin olmayacağı göz önünde bulundurulsa insan için konuşmanın ne kadar önemli olduğu çarpıcı olarak ortaya çıkar (akt. Kurudayıoğlu, 2003: 290). Ayrıca bugün dünyada yaklaşık 3000 konuşma dili varken bunların yaklaşık sadece 200’ünde yazı dili bulunmaktadır (Tompkins, 1998:304). Yazı diline göre günlük hayatımızda çok daha fazla yer tutan konuşma becerisinden; bilgi vermek, söz alışverişinde bulunmak, duygu ve düşünceleri paylaşmak için her düzeyde ve ortamda yararlanılmaktadır (Sağır, 2004: 12). Bu da *konuşmanın yazmadan çok daha yaygın kullanıldığının göstergesidir* (akt. Doğan, 2009: 188).

Bir başka anlatma becerisi olan yazma becerisi üzerinde özenle durulması gerekmektedir. Zira yazılı iletişimde yapılan hatalar sözlü iletişimde olduğu gibi hoş görölmeyip dilin eksiksiz ve doğru kullanılması, verilmek istenen mesajın doğru iletilip, doğru anlaşılması açısından önem arz etmektedir. İltar (2014: 38), yazma öğretiminin etkin bir biçimde yapılabilmesi ve öğrencilerde bu becerinin istenen seviyeye ulaşabilmesi için öncelikle dinleme, konuşma ve

okuma beceri süreçlerinin doğru olarak planlanması ve uygulanmış olması gerektiğini belirtmektedir. Takıl (2016: 301), insanların önce anlama becerilerinin ardından anlatma becerilerinin geliştiğini ileri sürerek insanda önce duyma yetisinin geliştiğini, dinlemeyi konuşma becerisinin izlediğini ve bu iki becerinin eğitim almadan okula gitmeden de kullanılabileceğini ifade etmektedir. Ancak okuma ve yazma becerisinin geliştirilmesi için materyallere ihtiyaç olduğunu ve bu materyallerdeki sembolleri çözmek ve anlamak için de bir öğreticinin yol göstermesi gerektiğini, ayrıca yazma becerisi için hem sembollerin öğrenilmesi hem de anlamadan sonra ortaya çıkan anlatma sürecinin geliştirilmesi gerektiğini söylemektedir. Çakır (2010: 173), etkili bir yazma dersinin hazırlanması ve uygulanması aşamasında yabancı dil öğretmenlerine dikkate almaları gereken öneriler sunmakta ve bu önerileri dikkate almalarının başarıyı artırmada önemli olacağı düşünülmektedir. Bunlardan bazıları şöyledir;

- Yazma becerisi, tek başına bir beceri olarak düşünülmemeli ve diğer becerilerle (okuma, dinleme, konuşma) birlikte kullanılmalıdır.
- Sınıf içi çalışmalar çeşitlendirilmelidir.
- Grup çalışmalarına önem verilmeli ve işbirlikçi çalışma ve öğrenme teknikleri uygulanmalıdır.
- Yazma sürecinde öğretmen-öğrenci görüşmeleri sıklıkla yapılmalıdır.
- Yapılan çalışmaların dosyalama tekniği (portfolio) ile takip edilerek sürecin kontrol altında tutulması sağlanmalıdır.
- Yazma çalışmalarında öğrencilerden yazılı ürünün doğruluğu (accuracy) kadar akıcı (fluency) olmasına da önem verilmelidir.
- Teknoloji kullanımına (internet, projeksiyon cihazı, müzik vb.) ağırlık verilmelidir.

3. Temel Dil Becerilerinin Öğretiminde Yeni Teknolojiler

Yeni teknolojiler temel dil becerilerinin geliştirilmesi için farklı araçlar ve zengin içerikler sunmaktadır. Yeni teknolojilerin sunduğu en önemli araçların başında kara tahtanın yerini alan etkileşimli veya akıllı tahtalar gelmektedir. Yazılımlar vasıtasıyla bir çok kaynağa entegre bir şekilde işlev gören akıllı tahtalar, birçok ses ve video formatını destekleyerek ayrıca yazı, resim, grafik, animasyon gibi etkileşimi artıran içerikler sunarak özellikle konuşma ve dinleme becerilerinin kazandırılması için önemli avantajlar sağlamaktadır. Bunlarla birlikte Seslerin kaydedilip tekrar dinlenebilmesi, video konferans

sistemi sayesinde öğrenilen dili anadil olarak konuşan insanlarla canlı olarak iletişim kurulabilmesi, İnternet üzerinden farklı etkinliklere çevrimiçi ulaşılabilmesi akıllı tahtaların en önemli özelliklerindedir. Ayrıca filmler, belgeseller, oyunlar veya bizzat öğretmen tarafından hazırlanan görsel ve işitsel materyaller, gerek çevrimiçi olarak, gerekse CD, DVD, flash bellek aracılığıyla çevrimdışı olarak akıllı tahta üzerinden dil becerilerinin geliştirilmesi için kullanılabilir. iTILT (2011: 6)'e göre, eğer iyi kullanılırlarsa etkileşimli tahtalar dil sınıflarını önemli derecede dönüştürebilirler. Bunun olabilmesi için, dil öğretmenlerine etkili etkileşimli tahta materyalleri tasarımları için gerekli prosedür ve stratejilerden haberdar olmaları ve kendi üretimlerine dönüt yapma olanağına sahip olmaları açısından, aleti iletişimsel biçimde nasıl kullanacaklarına dair yeterli eğitim ve destek verilmelidir.

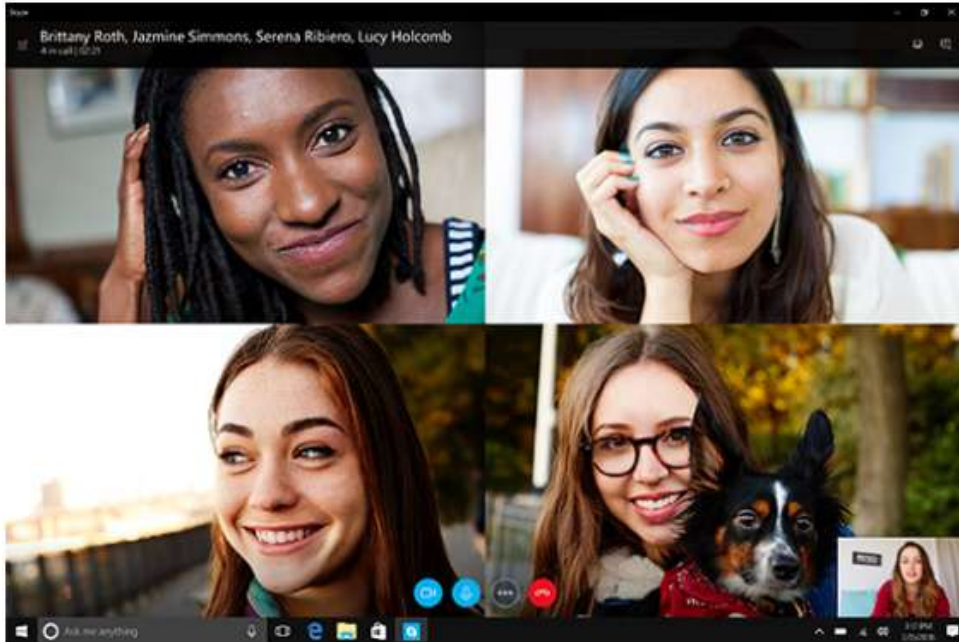
Aşağıda akıllı tahta ile gerçekleştirilen dinleme anı etkinliklerinden bir örnek yer almaktadır. *Bir hikâyenin ana fikrini anlama* tekniğinin kullanıldığı bu etkinlikte, öğrenciler sadece ana fikir için dinlemezler ayrıca tahminlerde de bulunurlar. Bu örnekteki hikâyeye, Kırmızı Başlıklı Kız öğretmen tarafından okunabilir ya da sesli kitaplar gibi, yayınlanmış bir dinleme materyali kullanılabilir. Öğrencilerden resimleri duydukları sıraya göre sıralamaları istenir. Önce küçük gruplar halinde tahminleri hakkında konuşabilir daha sonra da resimlerin sırasını tüm sınıfta tartışabilirler.

Resim 1. Akıllı Tahta ile Dinleme Etkinliği (iTILT, 2011: 26)

Video konferans veya görüntülü konferans sistemi dinleme ve konuşma becerisini kazandırılması için yararlanılabilecek en önemli kaynakların başında gelmektedir. Görüntülü konferans, uzak mesafedeki kişilerin

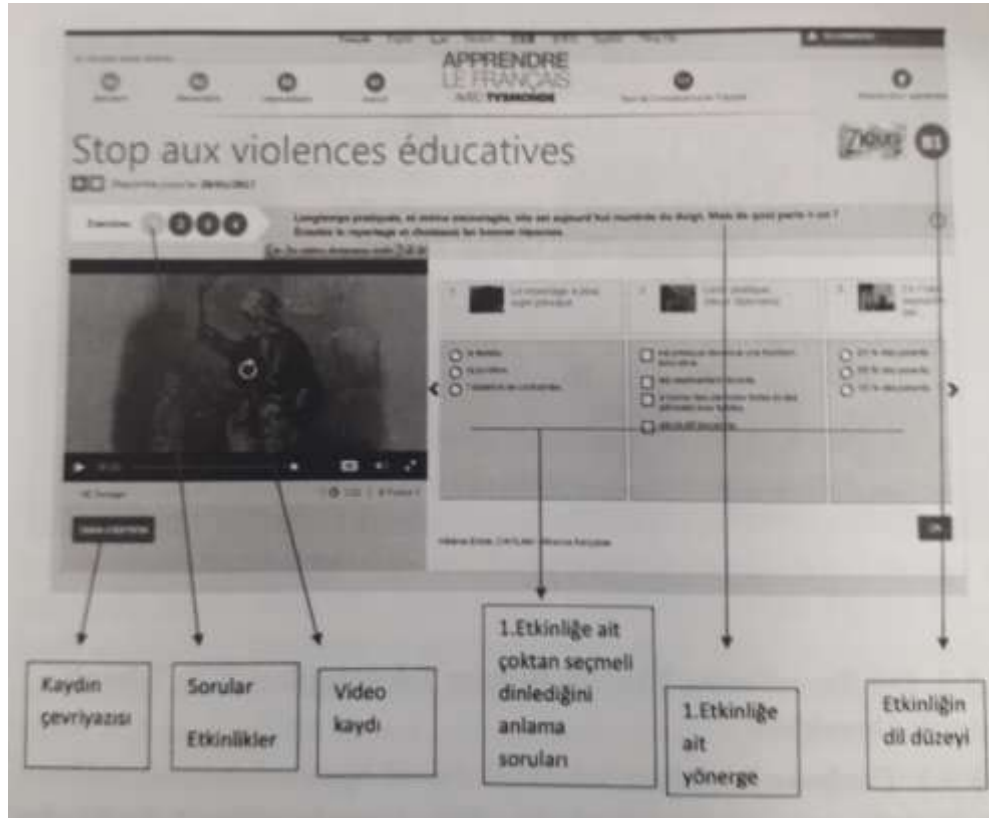
birbirleriyle sesli ve görüntülü canlı olarak iletişim kurmasını sağlayan sistemlerdir. Anlık etkileşimin olduğu bu sistemlerde öğrenci motivasyonu üst düzeydedir. Zira öğrenci belli bir amaç için dinlemekte, konuşmaya müdahil olabilmekte, anlamadığı noktalarda sorular sorabilmektedir. Ayrıca konuşmacının el ve kol hareketleri, jest ve mimikleri etkileşimi artırmakta, iletişimi pekiştirmektedir. Bozavlı'ya (2017: 348) göre, “doğal olmayan ortamlardaki yabancı dil öğretiminde etkileşimin yetersiz olduğu açıkça saptanabilir. Öğrenenler işittiklerini anlamada ve kendilerini ifade etmede zorlanırlar. Genellikle okuduklarını anlayabilir, alıştırma kitabındaki soruları yanıtlayabilir, dilbilgisi kurallarını kâğıt üzerinde uygulayabilirler fakat birkaç kelimelik cümleleri sözel olarak bir araya getirerek konuşamazlar.” Görüntülü konferans sistemi doğal bir öğrenme ortamı sunduğu için sözel anlama ve anlatım becerilerinin kazandırılmasına önemli katkılar sunabilir. Skype, WizIQ, Adobe Connect gibi yazılımlar bunlardan bazılarıdır. Sınıf ortamında akıllı tahtalarla entegre bir şekilde kullanılan bu yazılımlarla yapılan canlı konuşmalar, kaydedilip saklanabilir ve daha sonra kullanılabilir. Ayrıca bu sistemler sayesinde öğrenci sınıftan ve formal ortamdan bağımsız olarak tablet ve akıllı telefon üzerinden, öğrendiği dili anadil olarak konuşan insanlarla ucuz ve kolay bir şekilde iletişim kurabilir, dinleme ve konuşma becerilerini geliştirebilir. Skype'nin grup çağrısı özelliği 25 kişinin katılabileceği grup sohbetleri veya konferanslar düzenlenmesine olanak sağlayan bu konudaki en önemli sistemlerin başında gelmektedir. Aşağıda Skype'nin akıllı telefon uygulamasına ait bir görsel yer almaktadır.

Resim 2. Skype Görüntülü Konferans (SKYPE, 2018)

Web siteleri, dinleme etkinlikleri için önemli kaynakların başında gelmektedir. İnternetin sunduğu en yaygın uygulamalardan biri olan web siteleri, temel dil

becerilerini geliştirecek, öğrencinin ilgi ve ihtiyaçlarına göre birçok kaynak barındırmaktadır. Video, podcast hizmeti sunan siteler dinleme becerisinin kazandırılması için önemli bir başvuru kaynağı durumundadır. YouTube, bu sitelerin öncüsü ve en yaygın kullanılanıdır. Doğrudan dil öğretimi için hazırlanan siteler zengin içerikler sunmaktadır. BBC Learning English, Apprendre Le Français Avec Tv5 Monde gibi siteler hem dil öğrenenler, hem de dil öğreticilerine destek olmak amacıyla görsel ve işitsel materyaller sunmaktadır (Coşkun, 2017). Ayrıca temel dil becerilerinin geliştirilmesi amacıyla çeşitli etkinlikler içeren oyun siteleri, öğrenciyi eğlendirerek öğretmeyi hedeflemektedir. Farklı komutlarla öğrencileri yönlendiren ve belli bir görevi tamamlamalarını isteyen oyunlar, ilgi ve motivasyonu canlı tutarak üst düzeyde etkileşimli ortamlar sunmakta ve özellikle dinleme becerisinin geliştirilmesine katkı sağlamaktadır. Bunun yanında farklı türde birçok oyun okuma ve yazma becerisinin geliştirilmesi amacıyla kullanılmaktadır. <https://preply.com>, <http://www.ello.org>, <https://www.eslpod.com/index.html>, gibi siteler farklı dillerde temel dil becerilerinin geliştirilmesi için hazırlanan sitelere örnek gösterilebilir. Aşağıda Apprendre Le Français Avec Tv5 Monde sitesinde yer alan bir dinleme etkinliği süreci yer almaktadır.

Resim 3. Apprendre Le Français Avec Tv5 Monde Web Sitesi (Coşkun, 2017: 292).

Sosyal Ağlar, sahip oldukları içeriklerle dinleme becerisinin kazandırılması için önemli bir başvuru kaynağı durumundadır. Ses, görüntü ve yazının aynı

anda kullanılabildiği çeşitli uygulamalar üst düzeyde etkileşim ortamı sunmaktadır. Facebook, Twitter, Instagram, Whatsapp gibi ağlarla canlı yayın yapabilmek, sözlü ve yazılı olarak yayına katılabilme, sesli, yazılı ve görüntülü içerik paylaşabilme gibi özellikler, temel dil becerilerinin geliştirilmesi için önemli fırsatlar içermektedir. Bunun yanında dil öğretmek için hazırlanmış grup ve sayfalar, farklı ilgi ve ihtiyaçlara göre zengin içerikler sunmaktadır. Yaklaşık 780 bin (03.04.2018 itibariyle) üyesi bulunan English Speaking Group adlı İngilizce öğreten Facebook grubu ve yaklaşık 180 bin (03.04.2018 itibariyle) kişinin takip ettiği ve Fransızca öğreten Facebook sayfası Français Avec Pierre, dinleme ve okuma ve yazma becerisinin geliştirilebileceği sosyal ağlara örnek gösterilebilir. Akıllı telefonlar ve tabletler sayesinde bu hizmetlere daha kolay ve daha ucuz ulaşılabilmesi, hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin bu araçlarla kullanılacak içerikleri kendilerinin hazırlayabilmesi ve paylaşabilmesi bu araçların en önemli avantajlarıdır. Aşağıda Français Avec Pierre sayfasının ekran görüntüsü yer almaktadır.

Resim 4. Français Avec Pierre Sosyal Ağ Sayfası (FACEBOOK, 2018)

Bütün bunlarla birlikte çeşitli yazılımlar, temel becerilerinin kazandırılması amacıyla kullanılmaktadır. Oyun ve simülasyon yazılımları yukarıda belirttiğimiz amaçlar doğrultusunda çeşitli etkinliklerde kullanılabilir. Ayrıca birçok yazılım hem bireysel hem de grup olarak çalışmaya imkân sağlamaktadır. İngilizce öğreten Dyned, Rosetta Stone, Tell Me More yazılımları, Fransızca öğreten A la Rencontre de Philippe simülasyon yazılımı konuşma ve dinleme etkinlikleri başta olmak üzere farklı türde etkinlikler içeren yazılımlardır. Bununla birlikte çeşitli etkinliklerin sınıf ortamına getirilmesine olanak sağlayan Microsoft Word, Power Point, Google Slaytlar gibi yazılımlar da okuma, yazma etkinlikleri başta olmak üzere çeşitli etkinlikler için başvurulacak önemli kaynaklardır. Bu yazılımlarla öğrenci hem bireysel hem de grup olarak çalışma olanağına sahiptir. Aşağıda Dyned yazılımına ait bir ekran görüntüsü görmektesiniz. Burada hem anlama hem de anlatma becerisinin kazandırılmasına yönelik bir uygulama yer almaktadır. Etkinliğin belli bölümlerinde öğrencilere geribildirim amaçlı üç seçenekten oluşan yazılı olarak sorular sorulur ve öğrenciden doğru olanı sisteme okuması istenir. Sistem sesi algılayarak doğru cevap olup olmadığını kontrol eder ve telaffuzunun hedef dildekine ne kadar yakın olduğunu da derecelendirir. Ekranın altında yer alan ve dört kademededen oluşan bu derecelendirme sisteminde öğrenci kendi telaffuzunun hedef telaffuza ne kadar yakın olduğunu görür.

Resim 5. Dyned Yazılımı Etkinlik Görüntüsü (Aslan, 2011: 150)

İnternet, temel dil becerilerinin kazandırılması için birçok olanağa sahiptir. Bunların en önemlilerinden biri olan Elektronik Posta'dır. Bugün artık hayatımızın vazgeçilmez bir parçası haline gelen elektronik posta, gerek okuma gerekse yazma becerisinin geliştirilmesi için önemli araç konumundadır. Üniversite hazırlık öğrencileri üzerinde yapılan araştırmaya göre elektronik- posta aracılığı ile uluslararası yazışmanın öğrencilerin İngilizce yazmada öz yetkinliklerini (self-efficacy) geliştirmek için etkin bir yol olduğu sonucu ortaya çıkmış ve yeterince zaman verildiğinde bu tür etkilerin yazma başarısını da artırabileceği ileri sürülmüştür. Başka bir ifadeyle elektronik posta etkinlikleri öğrencilerin kendine güvenlerini, (self-esteem), eleştirel düşüncelerini (critical thinking), hedef kültüre ait bilgilerinin gelişmesini ve ikinci dilin kullanımının gelişmesini sağlamaktadır (Çakır, 2010:173).

Okuma ve yazma becerisinin kazandırılmasında kullanılan başka araçlar da vardır. Forumlar, Bloglar ve wiki olarak adlandırılan uygulamalar bunlardan bazılarıdır. Bu araçların özellikle yazma becerisinin geliştirilmesine katkı sunduğunu belirten Baş ve Turhan (2017: 1235)'a göre; bu araçlar yazmaya yönelik motivasyonu arttırmakta, düşünceleri geliştirmekte ve özgürleştirmekte, sözcük seçiminde yardımcı olmakta, paragraf gibi metin yapılarını fark edilmesini sağlamakta, yazılı ürünlerin yayınlanmasına karşı olumsuz görüşü değiştirmekte, işbirliğine dayalı yazma fırsatı vermekte, üyeleri birbirinden uzakta olan grup çalışmalarına fırsat vermekte, akran desteğini arttırmakta, yazmaya ve yaratıcılığa ilham vermekte, kişisel düşünceleri ve duyguları aktarmaya imkân vermekte, hobi ve deneyimlerin yansıtılmasını sağlamakta, tartışma ortamı sunmaktadır.

İçerik yönetim sistemleri de uzaktan eğitim modeline göre yabancı dil öğretiminde kullanılmaktadır. Forum, sohbet, wiki gibi içeriklere de sahip olan bu platformlardan görsel ve işitsel kaynaklarla desteklenerek temel dil becerilerinin geliştirilmesinde faydalanılmaktadır. Yer ve zaman sınırlaması olmadan öğrenim-öğretim olanağı sunan bu platformlara, Google Sınıf, Moodle gibi sistemleri örnek gösterebiliriz. Oluşturmacı yaklaşımla geliştirilen bu sistemlerde ders içerikleri öğretmen tarafından hazırlanmak ve öğrencilere sunulmaktadır. Öğrenciler bir yandan ders içeriklerine ulaşabilirken diğer yandan çeşitli tartışmalar olanak sağlayan forumlara katılabilmekte, hem öğretmeni hem de diğer öğrencilerle iletişim kurabilmekte, bireysel veya grup olarak çalışma imkânı bulabilmektedir.

Mobil uygulamalar ise yakın zamanda hayatımıza girmiş ve yabancı dil öğretimi için zengin içerikler sunan teknolojik yeniliklerden biridir. Akıllı telefonlar ve

tabletler üzerinden ulaşılan bu uygulamalar, görsel ve işitsel içerikler sunarak dört temel dil becerisinin geliştirilmesine katkı sağlamaktadır. Bu araçlardan bazılarına örnek verecek olursak Duolingo, Memrise, Busuu, Lingualeo gibi uygulamaları sayabiliriz. Android ve iOS platformları üzerinden ücretsiz veya düşük fiyatlarla bu uygulamalar edinilebilmektedir. “Bu uygulamalarla kullanıcı, platformun sunduğu fotoğraflar ve sesli telaffuzlar ile becerilerini kendi kendine pekiştirmeye çalışmakta ve dilerse diğer dil öğrenenlerle iletişim içine girebilmektedir. Bunların yanı sıra Verbling ve italki gibi platformlarla, profesyonel öğretmenlerden creti karşılığında çevrim içi dil dersleri alınabilmektedir (Tılıç, 2016: 304). Aşağıda Duolingo’nun İngilizce dersinde yer alan dinleme becerisinin kazandırılmasına yönelik bir alıştırmasının tablet görüntüsü yer almaktadır.

Resim 6. Duolingo Tablet Görüntüsü (Tılıç, 2016: 310)

Sonuç

Çok boyutlu iletişim olanakları, zengin içerik desteği, eğlenceli ve pratik olma özellikleri ile günümüzde yeni teknolojilerden yabancı dil öğretiminde yararlanmak bir zorunluluk haline gelmiştir. Uygun yöntem ve tekniklerle bu yeniliklerden yararlanmak yabancı dil öğretiminin geliştirmeyi hedeflediği temel becerilerin öğrencilere kazandırılmasına büyük katkı sağlayacaktır. Bu yeniliklerin her birinin ayrı ayrı ele alınarak incelenmesi, olumlu yönlerinin ve sınırlılıklarının neler olduğunun ortaya konulması şüphesiz ki bu araçlarının daha verimli kullanılması açısından önem arz etmektedir. Ayrıca bu yeniliklerin sınıf içinde etkili bir şekilde kullanılması ve bunlardan üst düzeyde yararlanılabilmesi için öğretmenlerin bu araçları etkili bir şekilde kullanabilmesi gerekmektedir. Öğretmenlerin bu konudaki eksiklikleri düzenlenecek hizmet içi kurslarla giderilebilir.

Kaynakça

- Aksan, D. (2016). Anlambilim, Anlambilim Konuları ve Türkçe'nin Anlambilimi. Bilgi Yayınevi: Ankara
- Aslan, E. (2011). Yabancı Dil Öğretiminde Kullanılan Bilgisayar Programlarının Tasarım Ve Uygulama Süreçlerinin Değerlendirilmesi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, yayınlanmamış doktora tezi. Ankara
- Barın, M. (2002). Yabancı Dil Öğretiminde Dinleme Becerisinin Önemi. Sosyal Bilimler Dergisi. 2 (28-29), 17-22
- Baş, B. ve Turhan, O. (2017). Yabancılar Türkçe Öğretiminde Yazma Becerisine Yönelik Web 2.0 Araçları: Poll Everywhere Örneği. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 13(3), 1233-1248
- Bozavlı, E. (2017). Yeni Teknolojiler Işığında Eğitim Aktörlerinin Yabancı Dil Öğretiminde Sanal Sınıf Alguları. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 21(1), 347-358
- Coşkun, O. (2017). Uygulamalı Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi El Kitabı. İçinde bölüm, Ders Araç ve Gereçleri Materyal Tasarımı, Dil Eğitiminde Bilişim Teknolojileri ve Sosyal Medya Kullanımı. Ed. Develi H. ve diğerleri. Kesit Yayınları: İstanbul
- Çakır, İ. (2010). Yazma becerisinin kazanılması yabancı dil öğretiminde neden zordur?. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (28), 165-176
- Demirel, Ö. (1999). İlköğretim Okullarında Yabancı Dil Öğretimi. MEB Yayınları: İstanbul
- Doğan, Y. (2009). Konuşma Becerisinin Geliştirilmesine Yönelik Etkinlik Önerileri. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi. 7 (1), 185-204

- Er, A. (2005). Yabancı Dil Öğretiminde Okuma. Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi. (12). 208-218
- FACEBOOK (2018) <https://www.facebook.com/francaisavec pierre> 03.04.2018
- İlter, B.G. (2014). Yabancı Dil Öğretiminde Yazma Becerisi Nasıl Geliştirilebilir? Dil Dergisi. (163), 36-45
- iTILT (2011). Dil Öğretiminde Etkileşimli Teknolojiler. İTILT Projesi Eğitim Kılavuzu. Hayatboyu Öğrenme Kılavuzu. Web: www.itilt.eu
- Kurudayıoğlu, M. (2003). Konuşma Eğitimi Ve Konuşma Becerisini Geliştirmeye Yönelik Etkinlikler. TÜBAR-XIII. 287-309
- Melanlıoğlu, D. (2015). Yabancı Öğrenciler İçin Dinleme Becerisine Yönelik Üstbilişsel Dereceli Puanlama Anahtarı. Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (ERZSOSDER) ÖS-II: 391-404
- Nalıncı, A. N. (2000). Avrupa Birliğine Tam Üyelik Yolunda Başarının Anahtarı: Yeniden Yapılanma, Ümit Yayıncılık: Ankara
- Özbay, M. ve Çetin, D. (2011). Dinleme Becerisinin Geliştirilmesinde Prozodik Farkındalığın Önemi. Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. (26), 155-175
- Razı, S. (2007). Okuma Becerisi Öğretimi ve Değerlendirmesi. 1. Baskı. Kriter Yayınları: İstanbul
- Sağır, M. (2004). Temel eğitim okullarında konuşma eğitimi ve ağızlar. Türk Dili, (625), 12-16
- SKYPE (2018) <https://www.skype.com/tr/features/group-calls> 08.05.2018
- Takıl, N.B. (2016). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yazma Becerisini Geliştirmeye Yönelik Bir Eylem Araştırması: Döngüsel Yazma Etkinliği, Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi, 20 (1), 299-312
- Tılıç, G. (2016). Yabancı Dil Öğreniminde Kullanılan Etkileşimli Mobil Uygulamalar: Duolingo Örneği, Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, (5) Ö.S., 303-313
- Tompkins, G. E. (1998). Language arts content and teaching strategies, California State University. Prentice-Hall Inc. New Jersey
- Yalın, H.İ. (2010). Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme. (22.Basım). Nobel Yayın Dağıtım: Ankara
- Yılmaz, F. Ve Babacan, G. (2015). Dinleme Eğitimi Ve Dinleme Becerisini Geliştirmeye Yönelik Etkinlikler. International Journal of Languages' Education and Teaching. UDES 2015. 905-923